

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: P., zastúpeného advokátskou kanceláriou: F., proti povinnému: A., **o vymoženie 161,99 eur s príslušenstvom**, vedenej súdnym exekútorom J. pod sp. zn. EX 1223/2007, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn.: 2Er/1219/2007-15, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 14. augusta 2012 č. k. 14CoE/266/2012-39, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 14. augusta 2012 č. k. 14CoE/266/2012-39 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Súdny exekútor J. požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na vymoženie 161,99 eur s príslušenstvom v zmysle ust. § 44 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu z 20. 02. 2007 sp. zn. SR 0765/07 zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 (ďalej len

„rozhodcovský rozsudok“). Okresný súd Rimavská Sobota uvedenej žiadosti vyhovel a súdneho exekútora poveril vykonaním exekúcie.

Okresný súd Rimavská Sobota uznesením z 12. 03. 2012 č. k. 2Er/1219/2007-15 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil s tým, že o trovách exekúcie rozhodne po právoplatnosti uznesenia o zastavení exekúcie.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že o neprípustnosti exekúcie rozhodol podľa § 53 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase podpísania zmluvy s použitím európskej právnej úpravy dotýkajúcej sa problematiky spotrebiteľských zmlúv a ochrany práv spotrebiteľa. Súd zmluvný vzťah medzi oprávneným a povinným zo zmluvy o úvere posúdil ako spotrebiteľský vzťah a aplikoval okrem vnútroštátnej právnej úpravy aj Smernicu Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej smernica), konkrétne čl. 3 ods. 1 a 3 a čl. 6 ods. 1 smernice. Exekučný súd konštatoval, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluve o úvere nebola dojednaná individuálne, ale ako súčasť formulárovej zmluvy, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Rozhodcovská doložka, hoci aj bola formulovaná alternatívne nie je vyvážená, pretože vylučuje spotrebiteľa z možnosti dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ už vopred podal návrh na rozhodcovský súd. Exekučný súd právne posúdil takéto dojednanie v spotrebiteľskej zmluve ako neprijateľnú podmienku a ako taká bola už od počiatku absolútne neplatnou v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka. Keďže rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul bola absolútne neplatnou podmienkou, v dôsledku toho súd prvého stupňa považoval exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absencia tejto jeho vlastnosti je neodstrániteľnou prekážkou brániacou vykonanie exekúcie a tým aj dôvodom na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a zastavenie exekúcie.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, napadnutým uznesením uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd stotožnil so závermi súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“). Na zdôraznenie správnosti uviedol, že súd je oprávnený v každom štádiu vedenia exekúcie ex offo skúmať, či tu je daný niektorý z dôvodov, pre ktorý by musel exekúciu zastaviť podľa § 44 ods. 2, § 57 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku ako aj § 45 ods. 1 a 2 Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „Zákon č. 244/2002 Z. z.“). Odvolací súd zdôraznil, že z predloženej zmluvy mal súd prvého stupňa možnosť zistiť, že sa v predmetnej veci nejedná o spotrebiteľský úver, pretože nie sú naplnené zákonné znaky spotrebiteľského úveru, avšak exekučný súd správne skonštatoval, že ide o spotrebiteľský vzťah vzhľadom na kritériá obsiahnuté v § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa stotožnil aj posúdením rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej, a to s poukazom na § 54 Občianskeho zákonníka, nakoľko takáto absolútne neplatná zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami, a to výrazne v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd sa vzhľadom na konkrétny dôvod zastavenia exekúcie - zistenie materiálneho nedostatku exekučného titulu spočívajúceho v absencii legitimacy vydania rozhodcovského rozsudku - domnieval, že danému dôvodu zastavenia exekúcie zodpovedá ustanovenie § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku. Exekučný titul, rozhodcovský rozsudok, ktorý bol vydaný bez platne dojednanej rozhodcovskej doložky, je podľa odvolacieho súdu nutné považovať za nulitný právny akt, ktorý nemohol nadobudnúť účinky právoplatného, a teda ani vykonateľného rozhodnutia. Pokiaľ sa tak exekúcia v danej veci začala na podklade nespôsobilého exekučného titulu, teda rozhodnutia, ktoré sa dosiaľ nestalo vykonateľným, tejto zákonnej prekážke vedenia exekúcie podľa odvolacieho súdu zodpovedá osobitný dôvod zastavenia nezákonne vedenej exekúcie vymienený v ustanovení § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku a nie dôvod uvedený v ustanovení § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, ktorý aplikoval súd prvého stupňa. Pokiaľ konkrétnej procesnej situácii zodpovedá osobitné zákonné ustanovenie upravujúce špeciálny dôvod vedúci k zastaveniu exekúcie, niet dôvodu použiť ustanovenie všeobecnejšieho charakteru subsumujúce akékoľvek iné, osobitne neupravené dôvody neprípustnosti vedenia exekúcie, pre ktoré je nutné nezákonne vedenú exekúciu zastaviť. Odvolací súd dodal, že toto pochybenie však nemá vplyv na vecnú správnosť odvolaním napadnutého uznesenia.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie prostredníctvom dvoch podaní doručených súdu prvého stupňa dňa 24. a 25. októbra 2012. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ „O. s. p.“ a § 237 písm. a/ O. s. p., že

súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, pretože súdy oboch stupňov nesprávne interpretovali § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 Zákona č. 244/2002 Z. z.; ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p., že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo, pretože vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku už bola právoplatne posúdená tým, že exekučný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, ustanovením § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., že súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom tým, že súdy s oprávneným nekomunikovali o jeho právnych a skutkových návrhoch, nevzali na zreteľ jeho námietky proti prejednaniu veci, konali bez nariadenia pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jeho právo, aby jeho právna vec bola „vnútroštátnym súdom rozhodovaná na základe správneho a adekvátneho právneho základu, súčasťou ktorého je po vstupe Slovenskej republiky do EÚ aj výklad práva EÚ“, súd nerešpektoval návrh oprávneného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ a neumožnil mu tak uplatňovať svoje argumenty, ustanovením § 237 písm. g/ O. s. p., že súd bol nesprávne obsadený, ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie, ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súdy nesprávne aplikovali a interpretovali ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z., § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a tiež Smernice Rady 93/13/EHS a súdy opomenuli aplikovať § 167 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého súd rozhoduje uznesením o prerušení konania. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania a navrhol, aby dovolací súd rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia. Taktiež navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie v dovolaní špecifikoval.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že dovolanie oprávneného je dôvodné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

V predmetnej veci odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani o uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. b/ a c/. Rovnako na danú vec nemožno aplikovať ani prípady upravené v § 239 ods. 1 O. s. p. Vzhľadom na uvedené prípustnosť dovolania v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nie je proti napadnutému uzneseniu daná.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. /druhá veta/ je odvolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutia odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ust. § 237 O. s. p. by bolo dovolanie prípustné. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa

zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/ a c/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Procesná prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ vo svojom dovolaní namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. a/, d/, e/, f/,g/ O. s. p., ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky najskôr osobitne zameril, či oprávnenému bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. tak ako to tvrdí vo svojom dovolaní.

Vadou konania, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Napríklad môže ísť o právo podať, predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide tak aj vtedy, ak súd nerozhodol o procesnom návrhu účastníka konania.

Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že oprávnený vo svojom odvolaní (č. 1. 22 spisu) podanom proti uzneseniu súdu prvého stupňa navrhol, aby odvolací súd postupom podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. konanie prerušil a podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na konanie o súlade ustanovenia § 44 ods. 2 /prvá a druhá veta/ Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1 /prvá veta/ Ústavy Slovenskej republiky pre rozpor s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok. V tejto súvislosti oprávnený uviedol, že pre exekučný súd by malo byť otázne aj to, či je v súlade s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok možné opakované uskutočnenie revízneho postupu podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Z obsahu spisu dovolací súd tiež zistil, že odvolací súd o tomto procesnom návrhu oprávneného na prerušenie konania nerozhodol a v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré sa s uvedeným návrhom na prerušenie konania nezaoberal. Uvedeným postupom tak odvolací súd odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

Zistená vada konania súčasne zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Táto procesná vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie postihnuté takouto procesnou vadou nie je možné považovať za správne.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil podľa § 243b ods. 2 O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní odvolací súd posúdi návrh oprávneného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. a rozhodne o ňom, rovnako odvolací súd rozhodne aj o podanom procesnom návrhu oprávneného na prerušenie konania v zmysle § 109 ods.1 písm. c/ O. s. p. na č. 1. 46 spisu.

Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa ďalšími námietkami oprávneného uvedenými v dovolaní nezaoberal.

V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania v zmysle § 243d ods. 1 O. s. p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 08. apríla 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová